

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia **31 października 2016** roku, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie M. T. (1) od , zaskarżonego orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) z dnia 26 sierpnia 2013 roku, mocą którego Wojewódzki Zespół - utrzymał w mocy , zaskarżone orzeczenie Miejskiego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. z dnia 18 czerwca 2014r. , zaliczające M. T. (1) do lekkiego stopnia niepełnosprawności - na stałe

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Miejski Zespół do Spraw Niepełnosprawności w S. , orzeczeniem z dnia 18 czerwca 2013r. (...) (...)610.2013 zaliczył M. T. (1) do lekkiego stopnia niepełnosprawności . W orzeczeniu wskazano symbol przyczyny niepełnosprawności – 09M , zawarto informację, że stopień niepełnosprawności datuje się od dnia 1 czerwca 2013r.; orzeczenie wydano – na stałe ,

W dniu 26 sierpnia 2013r. Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) , utrzymał w mocy , zaskarżone orzeczenie.

W dniu 25 września 2013r., M. T. (1) wniósł odwołanie od tego orzeczenia.

U M. T. (1) rozpoznano wrodzoną wadę układu moczowego. Wnioskodawca ma zaburzenia w utrzymaniu moczu, pod postacią w wysiłkowego popuszczania moczu. Przed powyższym problemem wnioskodawca chroni się poprzez stosowanie wkładek higienicznych, których, w ciągu doby zużywa kilka sztuk. Prawa nerka wnioskodawcy jest całkowicie wydolna, usuwa z organizmu kreatyninę – stężenie kreatyniny we krwi jest prawidłowe, wyliczona filtracja kłębuszkowa oraz morfologia jest prawidłowa. Prawa nerka nie jest przyczyną wskazanych dolegliwości. Lewa nerka wnioskodawcy wykazuje cechy przerostu wyrównawczego, po usunięciu nerki lewej. U wnioskodawcy rozpoznano niewielkie wodonercze, ale wnioskodawca nie ma bólów samoistnych w tej okolicy. U wnioskodawcy istnieje zwiększona liczba leukocytów 15-20 w polu widzenia. Odstępstwo to – jednak nie wpływa na zdrowie wnioskodawcy. Następstwem wady układu moczowego jest okresowe zakażenie dróg moczowych, wobec czego wnioskodawca musi zażywać leki przeciwbakteryjne. W ciągu ostatnich 6 lat, u wnioskodawcy nie doszło do pogorszenia wydolności nerki. Wnioskodawca cierpi na mieszaną postać nietrzymania moczu o niezbyt dużym natężeniu. Dolegliwości , występujące u M. T. (1) sprawiają, iż jest osobą o naruszonej sprawności organizmu , powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych, z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych, dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne , środki pomocnicze lub środki techniczne. Dolegliwości wnioskodawcy nie powodują także naruszenia sprawności organizmu u w stopniu, który pozwalałby zakwalifikować go do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności. Wnioskodawca jest osobą niepełnosprawną od urodzenia. Lekki stopień niepełnosprawności ma u wnioskodawcy charakter trwały. Ubezpieczony jest chory na przewlekłe zapalenie wątroby typu B, nie wymaga jednak z tego powodu – leczenia, a jedynie okresowej kontroli. Z powodu (...) typu B nie jest osobą niepełnosprawną.

Z uwagi na schorzenia, występujące u M. T. (2), jego stopień niepełnosprawności jest - lekki i ma charakter stały.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci dokumentacji medycznej , opierając się na wydanych w sprawie opiniach : zespołu biegłych, składającego się z urologa i dwóch specjalistów z zakresu medycyny sądowej z (...) w Ł. - opinii pisemnej i ustnej, złożonej na rozprawie w dniu 27 listopada 2014r., a także opinii biegłych : nefrologa [który, oprócz opinii podstawowej , sporządził trzy opinie uzupełniające , odpowiadając, w opiniach uzupełniających , na zarzuty, pytania , wątpliwości – zgłaszane przez stronę skarżącą] oraz biegłej z zakresu chorób zakaźnych , która także, oprócz opinii podstawowej , sporządziła opinię

uzupełniającą, odpowiadając na zarzuty, pytania i wątpliwości pełnomocnika skarżącego, w której nie stwierdziła niepełnosprawności wnioskodawcy. Sąd Rejonowy uznał, że opinie biegłych są spójne, logiczne i odpowiadają określonej tezie dowodowej. Biegli w sposób jasny odpowiedzieli na postawione im pytania, wskazując szczegółowo wszystkie podstawy, dokonanych przez siebie w opinii, ustaleń. Opinie te nie zawierają braków, i wyjaśniają wszystkie okoliczności, istotne dla rozstrzygnięcia sprawy

Wnioski wszystkich opinii były zgodne.

Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego nefrologa, z uwagi na to, iż dalsze uwzględnianie wniosków dowodowych pełnomocnika wnioskodawcy i samego wnioskodawcy, prowadziłyby do przewlekłości postępowania, które toczyło się przed Sądem Rejonowym już trzy lata.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny, Sąd Rejonowy uznał, iż, schorzenia, na które cierpi wnioskodawca, kwalifikują go do lekkiego stopnia niepełnosprawności, z wyjątkiem schorzeń hepatologicznych, nie powodujących niepełnosprawności. Z tego względu Sąd, na podstawie art. 477 ze zn. 14 & 1 k.p.c, oddalił odwołanie, przyznając i nakazując wypłacić pełnomocnikowi wnioskodawcy z urzędu – koszty nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej z urzędu, na podstawie & 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej przez adwokata, ustanowionego z urzędu (Dz.U z 2013r. poz. 490 z późn. zm)

Sąd I instancji, odnosząc się do dyspozycji art. 4 ust.3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2011 roku, nr 127, poz. 721) do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych, dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Powyższe orzeczenia w całości zaskarżył wnioskodawca, działając przez profesjonalnego pełnomocnika..

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. mające wpływ na treść orzeczenia:

- naruszenie przepisu art. 227 k.p.c., poprzez oddalenie szeregu wniosków dowodowych ubezpieczonego, nie przeprowadzenie z dopuszczonego dowodu z opinii uzupełniającej biegłego nefrologa;
- naruszenie przepisu art. 233 §1 k.p.c., polegające na sformułowaniu przez Sąd wniosków z naruszeniem reguł logicznego rozumowania, wiedzy i doświadczenia życiowego;
- naruszenie art. 281 k.p.c – poprzez nierozpoznanie wniosku o wyłączenie biegłego nefrologa.
- art. 130 par. 1 k.p.c – nie wezwanie M. T. (1) do uzupełnienia, składanych przez niego pism, zawierających szereg wniosków dowodowych poprzez ich podpisanie;

2/ sprzeczność ustaleń faktycznych z zebrany materiał dowodowy w sprawie poprzez przyjęcie, iż M. T. (1) jest osobą niepełnosprawną stopniu lekkim;

Na podstawie art. 380 k.p.c skarżący wniosł o rozpoznanie postanowień Sądu I instancji, które nie podlegały zaskarżeniu w drodze zażaleń, a miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, - oddalenie wniosków dowodowych, co do których zostało złożone zastrzeżenie w trybie art. 162 k.p.c.

Na podstawie art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c. wniósł o: zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie umiarkowanej niepełnosprawności ubezpieczonego, o zasądzenie na rzecz pełnomocnika z urzędu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej w postępowaniu apelacyjnym .

Na podstawie art. 381 k.p.c. przeprowadzenie następujących dowodów:

a) dopuszczonego przez Sąd I instancji, a nieprzeprowadzonego dowodu z ustnej opinii uzupełniającej biegłego nefrologa,

b/ dowodu z opinii biegłego urologa, który wypowie się że M. T. (1) cierpi na wodonercze, „które to schorzenie zostało pominięte przez biegłych wydających opinię, natomiast znalazło potwierdzenie w diagnostyce poprzedzającej skierowanie na operację przeszczepu moczowodu i stało się jedną z przesłanek decyzji o przeprowadzeniu w/w zabiegu medycznego,

c/ dowodu z dokumentów dokumentacji medycznej załączonej apelacji,

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji wydał trafne orzeczenie, znajdujące oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i obowiązujących przepisach prawa.

Wbrew twierdzeniom apelacji, Sąd drugiej instancji nie dopatrył się w postępowaniu pierwszoinstancyjnym naruszenia przepisów prawa materialnego czy przepisów postępowania, skutkujących koniecznością zmiany zaskarżonego wyroku.

Art. 233 § 1 k.p.c. stanowi, iż sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Zgodnie zaś z treścią art. 278 § 1 k.p.c. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości „specjalne”. Dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje więc wówczas, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy potrzebne są wiadomości, wykraczająca poza zakres wiadomości przeciętnej osoby posiadającej ogólne wykształcenie. Wobec tego biegłym może być jedynie osoba, która posiada wskazane wiadomości potrzebne do wydania opinii i daje rękojmię należytego wykonania czynności biegłego.

W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów – art. 233 k.p.c., Sąd I instancji powinien zbadać wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. (wyrok SN z 2003-10-30 IV CK 138/02 L.). Niemniej jednak polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc (wyrok SN z 2002-01-09 II UKN 708/00 L.). Dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza bowiem przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna.

Dowód z opinii biegłych jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 2000-06-30 II UKN 617/99 OSNAPiUS 2002/1/26).

Żądanie ponowienia lub uzupełnienia dowodu z opinii biegłych jest bezpodstawne, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania (wyrok SN z 1999-10-20 II UKN 158/99 OSNAPiUS 2001/2/51).

Samo niezadowolenie strony z oceny przedstawionej przez biegłych nie uzasadnia potrzeby dopuszczenia przez sąd dowodu z opinii innych biegłych (wyr. SN z 6.10.2009 r., II UK 47/09, L.).

Podkreślić należy również, iż dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie, nie jest równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych (wyrok SN z 28 lutego 2001 roku, II UKN 233/00 L.). Zwraca na to także uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z 8 lipca 1999 roku, II UKN 37/99 OSNAPiUS 2000/20/741 wskazując, że sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (art. 217 § 2 k.p.c.).

Z kolei w myśl art. 217 § 1 i 3 k.p.c. strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione.

Zdaniem Sądu II instancji, niewątpliwie jest, że ocena stopnia niepełnosprawności skarżącego, to jest ocena jego stanu zdrowia, niezdolności do pracy bądź ograniczonej zdolności do pracy (wyłącznie w warunkach pracy chronionej), nadto, **ewentualnej**, konieczności zapewnienia mu, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innym osobom, w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji, wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych, nie zaś tylko w subiektywnym odczuciu, zainteresowanej rozstrzygnięciem, strony.

W rozpoznawanej sprawie, Sąd Rejonowy oparł podstawą swego rozstrzygnięcia, na opiniach biegłych lekarzy: zespołu biegłych, składającego się z urologa i dwóch specjalistów z zakresu medycyny sądowej z (...) w Ł. - opinii pisemnej i ustnej, złożonej na rozprawie w dniu 27 listopada 2014r., a także opinii biegłych : nefrologa [który, oprócz opinii podstawowej , sporządził trzy opinie uzupełniające , odpowiadając na zarzuty, pytania , wątpliwości – zgłaszane przez stronę skarżącą] oraz biegłej z zakresu chorób zakaźnych , która także, oprócz opinii podstawowej , sporządziła opinię uzupełniającą, odpowiadając na zarzuty , pytania i wątpliwości pełnomocnika skarżącego, w której nie stwierdziła niepełnosprawności wnioskodawcy z przyczyn hepatologicznych . Wszyscy biegli, wskazanych specjalności medycznych, orzekli wprost, iż wnioskodawcę, z uwagi na posiadane przez niego schorzenia, cechuje jedynie lekki stopień niepełnosprawności.

Nie jest trafny zarzut apelacji , że Sąd nie rozpoznał, zgłoszonego wniosku o wydanie przez biegłego nefrologa – opinii uzupełniającej ustnej . Sąd Rejonowy – ten wniosek oddalił . Podobnie jak oddalił wniosek, przedstawiony przez samego wnioskodawcę w piśmie procesowym z dnia 3.11.2016r. , niepodpisany [k. 370, w związku z pismem k. 368/369 również niepodpisany], o wyłączenie biegłego nefrologa dra R. L. i dopuszczenie dowodu z opinii innego nefrologa . Oddalenie wniosków dowody nastąpiło na rozprawie w dniu 26 października 2016r. [e-protokół rozprawy z dnia. 26.10.2016r. k. 375, płyta CD k. 376] W tym zakresie Sąd Okręgowy nie uwzględnił wniosku , zgłoszonego w apelacji [k. 394] o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego urologa , , który, jak określiła – pełnomocnik profesjonalista w apelacji „wypowie się, że M. T. (1) cierpi na wodonercze , które to schorzenie zostało pominięte przez biegłych wydających opinię , natomiast znalazło potwierdzenie w diagnostyce poprzedzające skierowanie na operację przyczepu moczowodu (...)” Sąd Okręgowy zwraca uwagę ,ze biegły nefrolog rozpoznał w opinii uzupełniającej z dnia 15 września 2015r. II stopień wodonercza” , zatem przeanalizował to, występujące u wnioskodawcy schorzenie pod kątem stopnia niepełnosprawności .

Podkreślenia wymaga fakt, iż wszyscy biegli, dochodząc do wniosków orzeczniczych , oparli się nie tylko na badaniu wnioskodawcy, ale także na dokumentacji medycznej załączonej do akt sprawy. W związku z tym, końcowe wnioski orzecznicze , były wypadkową oceny stanu zdrowia wnioskodawcy, przy uwzględnieniu wszelkiej dostępnej dokumentacji, badania przedmiotowego oraz wywiadu od ubezpieczonego. A co za tym idzie opinie - wbrew zarzutom apelacji – były spójne, logiczne i znajdujące potwierdzenie, w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Sąd Okręgowy podziela tę ocenę Sądu Rejonowego , nie znajdując powodów, aby deprecjonować opinię biegłego nefrologa [podstawową i trzy uzupełniające] oraz opinie biegłego urologa [podstawowa wydana w zespole biegłego oraz

ustaną , złożoną na rozprawie , w trakcie której była możliwość zadawania merytorycznych pytań i rozważania udzielonych odpowiedzi. . Zatem wywiedziona apelacja , stanowi nieuzasadnioną polemikę z wnioskami biegłych lekarzy specjalistów i opartymi na nich prawidłowymi ustaleniami Sądu I instancji. -Przypomnieć, bowiem należy, że kwestionowanie wiarygodności opinii biegłego, jak i potrzeba powołania dowodu z opinii innych biegłych nie może być jedynie wynikiem niezadowolenia strony z niekorzystnego dla niej wydzwieku konkluzji opinii, lecz być następstwem umotywowanej krytyki dotychczasowej opinii. W przeciwnym razie, sąd byłby zobowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków strony dopóty nie zostałyby złożona opinia w pełni ją zadowalająca, co SA W (...) z 27.01.2016 r., III AUa 1015/15, LEX nr 1979299). Jeśli opinia nie zawiera niejasności, wewnętrznych sprzeczności ani a oparta została na materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, biegły w sposób należyty uzasadnił swoje wnioski (tj. w szczególności przedstawił tok swego rozumowania w sposób poddający się kontroli pod względem logiki), a konkluzje opinii są konkretne i przekonujące oraz wynikają z przeprowadzonych przez biegłego czynności (np. badań) oraz toku rozumowania, to brak jest podstaw do uznania takiej opinii za nieprzydatną dla rozstrzygnięcia sprawy (vide: wyrok SA w Poznaniu z 7.10.2015 r., III AUa 74/15, LEX nr 1927648). Brak zatem merytorycznych argumentów do uzupełniania materiału dowodowego w kierunku, przedstawionym w apelacji.

Skarżący, w apelacji, nie wskazał jakie aspekty, dotyczące jego stanu zdrowia, nadal nie zostały w sprawie wyjaśnione . Obecne pogorszenie, zdaniem Skarżącego , stanu zdrowia może być przedmiotem nowego wniosku o zmianę stopnia niepełnosprawności , w oparciu o dokumentację medyczną z okresu – po wydaniu zaskarżonego orzeczenia. Skarżący nie podważył, skutecznie, spójności i rzetelności wniosków orzeczniczych , lekarzy specjalistów, odnośnie do stanu jego zdrowia. Z tych też względów, w ocenie Sądu Okręgowego, brak podstaw do przyjęcia, iż uzyskane od biegłych wiadomości specjalne, nie były wystarczające do merytorycznego i prawidłowego rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy przypomina , że przedmiotem sporu był stan zdrowia wnioskodawcy z daty wydania zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Okręgowy , zwraca uwagę ,że, w niniejszej sprawie, wszyscy biegli zapoznali się z dokumentacją przedstawioną przez wnioskodawcę i na jej podstawie doszli do konkretnych wniosków orzeczniczych. Zatem powołani biegli, stosownie do zaistniałych u skarżącego, schorzeń, w sposób pełny dokonali oceny stanu jego zdrowia , pod kątem niezbędnym do ustalenia stopnia niepełnosprawności. Ta zaś ocena, doprowadziła do wniosku, że wnioskodawca, z uwagi na zaistniałe schorzenia, może być zaliczony do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

W ocenie Sądu Okręgowego, brak jest zatem jakichkolwiek podstaw do kwestionowania wniosków Sądu Rejonowego, opartych na opiniach powołanych biegłych, i stwierdzenia, iż nie odzwierciedlały one stanu zdrowia wnioskodawcy. Wskazać należy, iż Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie. Rozważył cały, zebrany w sprawie, materiał dowodowy, i na jego podstawie, trafnie wywiódł, iż wnioskodawca jest osobą niepełnosprawną w stopniu lekkim , nie zaś umiarkowanym . Natomiast twierdzenia skarżącego, poparte tylko jego subiektywnym stanowiskiem, stanowią bezzasadną polemikę z opiniami biegłych i nie mogą przynieść, spodziewanego przez skarżącego, skutku procesowego.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację wnioskodawcy jako bezzasadną.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej , udzielonej z urzędu - w postępowaniu apelacyjnym przed Sądem Okręgowym , Sąd orzekł na podstawie § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz.U. 2013.461).

Przewodniczący Sędziowie